

Risiko og ansvar – oljetanker i et forsikringsperspektiv

Fred Nilsen
SpareBank1 Skadeforsikring

Fred.nilsen@sparebank1.no

900 55 852

SpareBank 1

Forbud mot fyring for oppvarming med fossil olje fra 2020

- Utfordring for huseier med tankløsning ute eller inne og innvendig fyringsanlegg
- Også aktuelt der det bare er installert dagtank

Fyringsforbudet omfatter mer enn bolig !

Regjeringen innfører et omfattende forbud mot bruk av mineralolje (fyringsolje og parafin) til oppvarming av boliger, offentlige bygg og næringsbygg (yrkesbygg) fra 2020.

Etter en vurdering av høringsinnspillene har Regjeringen vedtatt at forbudet også skal omfatte bruk av mineralolje til oppvarming av **driftsbygninger i landbruket fra 1.1.2025**, og av midlertidige bygninger fra 1.1.2020.

Av hensyn til forsyningsikkerhet, praktiske og økonomiske hensyn, er det gitt unntak fra forbudet for **fritidsboliger, fyrstasjoner og bygninger til seterdrift som ikke er tilkopleet strømmettet**

Oljeskader blir gjerne omfattende

Oljeskader på bolig blir ofte både dyre og ubehagelig skader for huseier:

- lukt
- begrenser bruk av bolig i reparasjonstid
- komplekse skader
- langvarig reparasjonstid

Risiko for omfattende økonomisk ansvar ved skade på egen eiendom, naboeiendom osv.

• **STOR** usikkerhet rundt ansvar, økonomi osv.

• **Vesentlig større egenrisiko enn for alle andre skadetyper!**

Ansvar

Forurensningsloven gir eiere av oljetanker ansvaret for **alle** skader lekkasjen fra tanken gir.

Dette gjelder alle oljetanker, uansett størrelse.

Oljetanker har begrenset levetid!

Nedgravde ståltanker – svært utsatt for korrosjon – levetid 25-30 år.

Plasttank – lengre levetid, men metallrør tilsvarende korrosjonsutsatt som ståltanken!

Lekkasjer kan få store konsekvenser for miljø og helse.

Tankeier er ansvarlig

Myndighetene har laget et regelverk om hvordan nedgravde oljetanker bør behandles,

men det er tankeier som er ansvarlig for at den nedgravde tanken er i tilfredsstillende stand.

Oljetanker som er tatt ut av bruk vil fremdeles ha restolje. Derfor utgjør oljetanker en forurensingsrisiko selv om man ikke lenger bruker oljefyren.

Tanker som tas ut av bruk

- Tanker som tas ut av bruk, **skal tømmes og graves opp.**
 - Risikofylt jobb – krever godkjente aktører. Er det tilfredsstillende antall slike i aksjonsområdet her?
- Kommunen **kan i særlige tilfeller** gi tillatelse til at tanker som permanent tas ut av bruk kan bli liggende. Dette gjelder spesielt i tilfeller hvor tilkomsten til tanken er vanskelig. **Må sikre at tanken er helt tom!**
- Søknad til kommunen om å la tanken ligge. Kommunen er den instansen som har myndighet til å gi dispensasjon i forhold til det gjeldende regelverket. **Sørg for kompetent behandling!**

Tank som ikke skal fjernes

Tanker som er gitt tillatelse til å bli liggende skal tømmes og rengjøres før de eventuelt kan fylles med sand eller grus.

Spesialistjobb!

Vesentlig at tanken er helt tom!!

Selv liten oljerest kan gi stor skade når tanken til slutt går i stykker.

Frakoplet tank vil normalt heller ikke omfattes av noen forsikring!

Vanlig å rense med ulike typer spesialsikum.
Også mulig med nøytralisering av oljerest med spesialbark.

Har kommunen et opplegg for dette?

- Enkelt for huseier å finne ut hvordan han skal søke om å la tanken ligge?
- Skriftlig tillatelse?
- Hvem vurderer spørsmålet i kommunen?
- Har vedkommende opplæring/tilstrekkelig kompetanse til å vurdere saken/gi tillatelse?
- Hvilken informasjon får tankeier?
- Hvilket dokumentasjonskrav for eier?
- Kan kommunen gi råd om hvem som kan utføre jobben/ finnes det en oversikt over kvalifiserte aktører?

STOR FORSKJELL FRA KOMMUNE TIL KOMMUNE NÅR DET GJELDER SPØRSMÅLET OM Å GI TILLATELSE!

Alltid risiko for restolje i tanken

Huseier mente at tanken var tom fordi han ikke fikk mer olje til brenneren!
For å unngå forurenset olje til brenneren er oppsugsrøret plassert høyt
over bunnen. Her var det mer enn 100 liter igjen i den «tomme»
tanken!

Svært mange tanker

Kan fortsatt ligge mer enn 250 000 nedgravde oljetanker!

Antar at det i 2019 er minst 75 000 tanker som fortsatt er knyttet til fyringsanlegg i bruk

Mange kommuner mangler oversikt over hvem som har en slik tank liggende.

Rørsystem som ruster!

**Uavhengig av type tank –
tilknyttet rørsystem er som regel
av metall! Og ruster!**

Enebolig bygd i 1972. Oljetank fra samme år. Plasttank. Påfyllingsrør rustet av

- Lekkasje fra oljetank.
- Tanken ble fylt med vann via rusthull slik at olje ble presset ut.
- Masse rundt tanken er infisert av olje.

Ståltank 1959. Lekkasje grunnet rust. Oppdaget da firma ble engasjert til å fjerne tanken.

Flere små rusthull i tanken.

58 år gammel tank

Rust og sprekker!

Langvarig utvikling av korrosjon

Mulig skade ved lekkasje fra tank

- Skade på tank med rørøpplegg
- Skade på bolig og andre bygninger på tankeiers eiendom
- Skade på inventar og løsøre hos eier
- Skade på hageanlegg
- Tap av fyringsolje
- Behov for annet bosted ved reparasjon av omfattende skade
- Forurensning egen eiendom
- Skade på naboeiendom

Skade på tank med rørøpplegg

Bygningsforsikringen omfatter

- Bygning med fastmontert utstyr og tilknyttede innvendige rørledninger - **inkludert innvendig tank**
- I tillegg omfattes bygningens **utvendige rør med tilknyttet utstyr - inkludert tilknyttet utvendig tank**

Erstatning for tank avhenger av type og alder:

Jern-/ståltank

- Aldersfradrag på 5 % årlig for tank eldre enn 20 år
- Maks aldersfradrag 80 % (**dvs eldre enn 36 år**)

Tilsvarende aldersfradrag på **utvendige ledninger** av metall

Tank av plast/glassfiber – ikke aldersfradrag

Forurensning egen eiendom

Ikke erstatningsmessig utover

- a) **Gravejobb for å få fjernet skadet tank og rør – erstatning bestemmes av type og alder på tanken**
- b) **Skade på hageanlegg**
- c) **Nødvendige sikringstiltak for å unngå bygningsskader på egne bygninger**

Oppgraving/bortkjøring/deponering av forurensette jordmasser utføres for eiers regning

Skade på naboens bolig eller på naboens eiendom

Skadelidte forholder seg til eget forsikringselskap

Skaden gjøres opp i henhold til gjeldende forsikring denne naboen har

Naboens forsikringselskap kan i neste omgang søke **regress** av skadevolder/skadevolders forsikringselskap for sine utlegg

Ber samtidig om at egen forsikringstakers tap også dekkes

Hvilken dekning har tankeier for skader på naboeiendom ?

- **Rettslig erstatningsansvar er del av både bolig- og innboforsikring**
 - Dekker ansvar i egenskap av eier av forsikret eiendom og ansvar som privatperson
- **Samlet erstatningsplikt begrenset til 5 mill. kroner for hvert skadetilfelle**

MEN

Bestemmelsen om ansvarsdekning for tank:

- **Dekker ansvar ved forurensning dersom årsaken er tilfeldig og plutselig – dvs at det ikke er dekning hvis årsaken til lekkasjen er rust, korrosjon eller andre langsomt virkende prosesser som gradvis har forringet sikredes anlegg, utstyr osv**

Skader på naboeiendom

Hva hvis skaden på naboeiendom er større enn maksimal erstatningssum på ansvarsforsikringen eller i verste fall ikke dekkes av gjeldende ansvarsforsikring??

Eier har ansvar for alle skader som følge av lekkasjen fra tanken og er dermed selv økonomisk ansvarlig for skader utover forsikringsdekningen.

Fører ofte til behov for rettsbehandling

Retten kan sette ned ansvaret med grunnlag i

lempingsbestemmelse - se skadeserstatningslovens § 5-2

Sikkerhetsforskrift – viktig del av forsikringsavtalen

Oljetanker

Sikrede skal sørge for:

- at oljetanker som tas ut av bruk, skal tømmes for olje og graves opp/fjernes. Påfyllingsanordningen skal fjernes slik at påfylling ikke kan skje. Fjerning skal utføres av kvalifisert personell.

Effekt:

- Ved brudd på sikkerhetsforskrift
- som igjen fører til skade
- kan erstatningen settes ned eller falle bort
- Krever årsakssammenheng og skyld

Antar at denne bestemmelsen skjerpes som følge av fyringsforbudet! Ny tekst kan for eksempel inneholde krav om tiltak innen 3 år etter fyringsforbudet.

ENOVA 2018 – rapport januar 2019

- Enova har støttet **6 265 prosjekter** til utfasing oljefyr/-tank, der søker også har fått støtte til alternative varmeløsninger.
- Når det gjelder utfasing av oljekamin gir vi støtte til fjerning av anlegget, både i tilfeller det søker har nedgravd tank og i tilfeller der søker har kamin med dagtank.
Vi har støttet **5 043 prosjekter** til fjerning av oljekamin, men antallet støttede saker vil for dette tiltaket dermed ikke være det samme som antallet fjernede oljetanker.